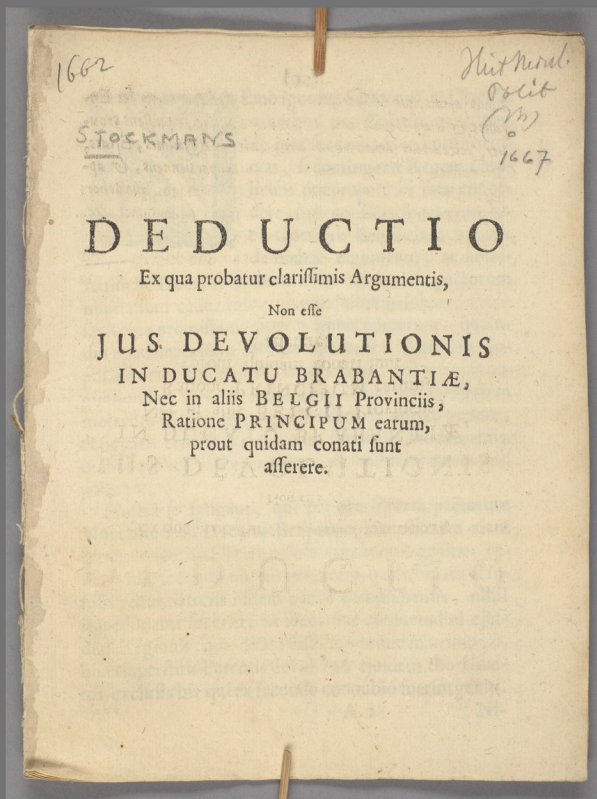

Stockmans, Pieter

Deductio ex qua probatur clarissimis argumentis, non ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1667

Tillkomstår s.a. 1667
Digitaliserad år 2019

1662

STOCKMANS

Hist. Nural.
Polit
(M)
1667

DEDUCTIO

Ex qua probatur clarissimis Argumentis,

Non esse

JUS DEVOLUTIONIS

IN DUCATU BRABANTIAE,

Nec in aliis BELGII Provinciis,

Ratione PRINCIPUM earum,

prout quidam conati sunt

asserere.

(3)

Emo ignorat Sermones in Circulis omnibus per Galliam ventilatos de jure succedendi in has Provincias, si contingeret Regem Catholicum præproperè in fata concedere, tum consultationes cum Juris-Consultis Belgii clam habitas de eodem argumento, ac nominatim de Ducatûs Brabantix devolutione ac pactorum nuptialium caducitate, ob non solutam dotem, sponsæ Regiæ promissam. Sperti omnia potuerunt, quamdiu apud imperitam turbam hærent: Verum ne popularis error tandem perveniat ad eos, qui magnis cogitationibus subinde indulgent, visum est futilitatem motarum apud vulgus quæstionum in aperto ponere, designatis erroribus, atque ita subductis fundamentis, quibus plebeæ disceptationes, & hallucinationes niti poterant.

Frustrà se fatigant, qui per everisionem pactorum Nuptialium ad Ducatus Brabantix successionem viam nituntur aperire filix ex primo matrimonio genitæ, excluso filio secundis nuptiis procreato, quasi sublatis clausulis renuntiatoriis iisdem pactis comprehensis, nihil impedimenti supersit, ut locus fiat consuetudini ejusdem Regionis, quæ dictat dissoluto primo matrimonio, bona superstitis Parentis devolvi ad ejusdem thori liberos, exclusis his qui ex secundo connubio fuerint geniti.

(4)

Nihil enim certius est, quam sepositâ etiam omni renuntiatione, nullam spem succedendi competere posse filiæ, quamdiu masculus hæres superest, neque hoc intuitu factam esse, aut necessariam fuisse ullam renuntiationem, nec eam quæ generalibus verbis in Contractu Nuptiali concepta est, hunc casum respexisse, quo filius masculus superesset Patri, ad alias ultteriores & laterales succedendi occasiones, atque eventus.

Suo jure filius hâc prerogativa fruebatur, verum si deficeret in totum Masculina Regis soboles, ope renuntiationis agendum fuit, ut filia senior excluderetur à juniore, aut Hæres Gallicus propinquior, ab Hispanico remotiore.

Si investigamus primas leges succedendi in Ducatum Brabantix, nihil reperiemus antiquius, vel firmitus, quàm quod Anno 1204. Rex Romanorum Philippus in Celebris Principum Conventu apud Confluentiam constituit his verbis: *Insuper Regiâ nostrâ autoritate statuimus, & memorato Duci concedimus, ut filia suæ, si masculum hæredem non habuerit, in feudis suis liberè ei, tanquam mascululi succedant.*

Quorum verborum complexu duo continentur: primum ad illud usque tempus filias incapaces fuisse successionis in Ducatum Brabantix, quandoquidem id novo privilegio iisdem concedatur: alterum non simpliciter, & absolutè filias in futurum ejusdem successio-

nis

(5)

nis capaces esse redditas, verum cum hac limitatione, si Dux masculum heredem non habuerit quem proinde quando habet, jus pristinum de earum incapacitate illæsum manet.

Sed etsi nullas succedendi leges proprias Brabantia haberet, sine dubio communi gentium jure hæc in parte regenda esset, de quo Politici uno ore pronuntiant, Regna, Principatus, Dignitates hunc succedendi ordinem à primo ortu suo custodire, ut ubi sexus fœmininus à gubernatione publica non omninò excluditur, ita demum admittatur si *Masculi hæredes non exstiterint*. Pro omnibus dicat Arnisœus in Politicis cap. 2. sect. 4. n. II. *Jus in omnibus Gentibus inde usque à primordiis Regnorum invaluit, ut quantumvis successionis jure utantur, ad filias tamen Reipublicæ gubernacula non devolvantur, quamdiu Mares supersunt, & sect. 12. num 57. & 67. Fœmina etiam major natu in successione indivisibili excluditur à Masculo, & existente Masculo redigitur ad instar secundi gradus; Et licet in privatis hæreditatibus aliud jus obtineat, & æquales portiones fœmellas cum masculis auferre patiamur, an inde licet progredi ad successionem in rebus politicis? & publica exigere ad Leges privatorum?*

Unde liquet nullas vires habere argumentum, quod à consuetudine Brabantix in bonis privatorum desumitur, secundum quam liberi primi thori soli auferunt paternam hæreditatem, exclusis genitis ex secundo con-

(6)

jugio ab eodem Patre, quod Jus devolutionis vocamus, quasi easdem leges quæ inter privatos vigent, successio publica ejusdem Ducatus sequi, & subire debeat; recta quippe non est ratiocinatio à privatis successioneibus ad publicas, ut à Politicis authoribus jam affirmatum est.

Magna est rationis in utrâque successione diversitas, cum gravius sit fœminam Regimini Reipublicæ admo- veri, eâque in re Masculo anteferri, quam eandem ad bonorum quorundam privatam possessionem admitti; Non procedit verò extensio Juris de specie unâ ad aliam, ubi occurrit rationis disparitas, quæ etsi deficeret, adhuc alio ex capite non posset recipi consuetudinis extensio à privatâ successione ad publicam, quod scilicet Ducatus Brabantiæ proprias, & dissidentes à privato Jure acceperit leges à Philippo Rege, uti dictum est; cum ea, quibus specialibus provisum est sanctionibus à generali consuetudine, vel lege exempta esse intelligantur.

Denique etsi devolutioni in publica successione Ducatus locus esset dandus, id sine dubio, si accipiendum foret, positis terminis habilibus, & personis capacibus ad succedendum; liquet verò ex antedictis fœminas neutiquàm habiles esse, nisi soboles omnis mascula Ducis Brabantiæ defecerit; quæ si supersit, manet illæsum Ius Brabanticum vetus de earundem exclusionem, etiam in privatâ devolutione; eadem ratiocinatio obtinere debet, ut liberi primi Matrimonii excludant alios; ita demùm si ipsi habiles & idonei sint ad succedendum.

Nul-

(7)

Nullum ab omni ævo proferri potest exemplum tam irregularis in Brabantia successione, ut in Regimine publico foemina Masculo ejusdem gradus prælata sit; verum ex adverso non desunt exempla, ubi respectu ejusdem Ducatus neglectum fuerit devolutionis Ius.

Carolus Quintus amissa primâ uxore Elisabethâ Lusitanâ, ex quâ Philippus (uti ex Philippo etiam viduo Mariæ Lusitanæ Carolus supererat) de Provinciis Belgicis liberè disposuit in nuptiis ejusdem Philippi Secundi cum Mariâ Angliæ Reginâ initis anno 1554. inter cætera spondens liberos quæ ex isto matrimonio nascerentur, successuros in omnes Belgii Provincias, excluso Carolo Philippi Filio; quod ei minimè licuisset, si per devolutionis leges Ducatus Brabantiae, Geldriae, &c. proprietate jam exciderat, eaque ad dictum Carolum devoluta erat, uti in privatis devolutionibus Jus est, ubi Patre & Avo viduo bona devoluta ad Nepotem transmissa sunt.

Similiter Philippus Secundus solutus matrimonio cum Elisabethâ Francicâ tertiâ Uxore suâ, de iisdem Provinciis ex arbitrio suo statuit, & contraxit; cedens eas, ac donans Isabellæ Filiae suæ anno 1598. nubenti Archiduci Alberto, quas etiam certis legibus reversionis ad stirpem Hispanicam, aliisque pactis adstrinxit, non facturum si existimasset devolutionis vinculum sibi injectum, & proprietate præcipui Ducatus, seu ejusdem dispositione, se vi consuetudinis excidisse, quo casu neque

que cedere, vel donare, aut conditiones ulla Filia suæ imponere poterat, utpotè cui jam sino ullo onere Jus quæsitum erat, si devolutioni locus in hujusmodi supremis titulis dari debebat. Quibus exemplis conficitur, neque agnitum fuisse à Principibus nostris Jus devolutionis respectu harum Provinciarum, neque ullâ in re effectum habuisse, acquiescentibus cunctis quorum interesse poterat.

De quo Iure si dubitatum aliquando fuisset, non omisisset Sabaudica Domus anno 1633. post mortem ejusdem Isabellæ Sororis germanæ Catharinæ, hoc etiam argumento causam suam stabilire; quando omnia quæ potuit, movit, ad successionem harum Ditionum ex capite Catharinæ sibi asserendam.

si enim devolutioni, quæ inter privatos viget, etiam in ista successione publicâ locum esse oportebat, dubium non est, quin eo Iure securitas proprietatis Brabantia post mortem Philippi, etiam ad Catharinam Sabaudicam subordinatè, & gradatim pertinuerit, atque eâ sublatâ anno 1597. ac deinde defunctâ Isabellâ anno 1633. hæredes Catharinæ Jus succedendi haberent, si aliud nihil obstaret; sed qui publicis scriptis Domûs Sabaudicæ causam tunc propugnarunt, & quibus potuerunt rationibus, & titulis muniverunt sibi persuasum non habuere, se aliquid præsidii in devolutione posse collocare, cujus proinde mentionem penitus omiserunt. Sed nullo argumento evidentius convincitur,

(9)

tur, non tantum ipsorum Principum, sed Universi Belgii sensum pridem fuisset in successione hujus Principatus devolutioni locum non dari, quam quod perpetua lege à Carolo Quinto Imperatore anno 1549. sancitum est, Provincias Belgicas deinceps nulla succedendi varietate abinvicem separandas, sed perpetua conjunctione ab uno semper Principe fore possidendas in verbis: *Desirans sur toutes choses pour veoir au bien, repos, & tranquillité de nos Pays de pardeça, & conserver iceux en une masse, & qu'ils soyent inseparablement possedés par un seul Prince.* Quem scopum ut assequeretur Imperator, differentiam omnem successioneis, tanquam obicem unicuique propositi sui, è medio movit, introducto per omnes Provincias Iure repræsentationis, quo liberi in succedendo, parentum suorum qui propinquiores erant, locum, & personam exhibent, quod tunc in quibusdam earundem nondum obtinebat, & à quo solo divisio compagis hujus corporis Belgici metui potuerat. Quam novam constitutionem Ordines singularum Ditionum, ut Paci, & stabilitati publicæ necessariam, non tantum comprobarunt, sed etiam efflagitarunt (uti ex actis publicis liquet) ac deinde earundem Gubernatores subscriptione nominis sui muniverunt his verbis: *Mesmes lesdits Estats ont fait instance de vers nous, que voulussions introduire ladite loy, &c. statuons & decretons, qu'en tous nosdits Pays representation aura lieu en ce qui touche la succession de Prince ou Princesse estans capables à succeder, &c.* Post quæ

B

sequi-

(10)

sequitur longa series nominum adscriptorum non tantum Procerum, & Nobilium, sed primi subsellii Togatorum, puta Præsidis sacri Consistorii, Cancellarii, &c.

Hæc tam sollicita diligentia, & providentia tota inanis atque irrita erat, si Provinciarum aliquæ Jure devolutionis subjectæ, & aliæ exemptæ erant: quomodo enim firma poterat esse conjunctio, si quædam Ditiones propter Ius devolutionis ad liberos primi matrimonii, aliæ ad genitos secundo thoro pertinere debeant? exciderit proinde sapientissimus Princeps scopo suo, eo quod Jura Ditionum suarum ignoraverit; quod ineptum fuerit cogitare, & nemo Rerumconsultus facile dicet, qui expenderit Ordines, & Consilia Provinciarum præcipua tam solemniter legi condendæ intervenisse, quos omnes Ius, in quo quotidie versabantur ignorasse, ab omni verisimilitudine alienum est.

Quæ de Ducatu Brabantia supradicta sunt, non solum ad Limburgensem qui Brabantia inseparabiliter connexus est, ut omnibus constat, sed etiam ad Geldria successionem transferenda sunt, quam enim legem Philippus Romanorum Rex, Anno 1204. successioni Brabantia præscripsit, eandem Carolus Quintus Imperator Ducatu Geldria imposuit, edita ad postulacionem Ordinum pragmatica sanctione Anno 1549. qua fœminas ad successionem Ducatus ejusdem recipi voluit, si Masculi hæredes nulli existerent; his verbis. *Autho-*

rita-

(II)

ritate nostra, & de plenitudine potestatis decernimus, & declaramus hoc nostro Casareo Edicto perpetuo, quod in nostro Ducatu Geldriae, & Zutphaniae Comitatu, uti in ceteris aliis Provinciis nostris Patrimonialibus, & hereditariis deinceps omni, & quorumque tempore, feminae, non extantibus masculis heredibus, succedere possint, & debeant, &c. ex qua Sanctione non tantum pro Geldria, sed etiam pro aliis omnibus Provinciis eadem argumenta profluunt, quae de Brabantiae Ducatu adducta sunt; cum manifesta sint verba: uti in ceteris Provinciis nostris patrimonialibus & hereditariis.

De Comitatu proinde Namurcensi nihil opus erat dicere, quem etiam constat Anno 1418. à Joanne novissimo Comite, assentientibus Ordinibus Provinciae, Duci Burgundiae Philippo Bono venditum, & traditum fuisse hac lege, ut perpetuo & inseparabiliter Comitatu Flandriae maneret annexus, cum quo parem proinde successionis legem subire debet, quae cum nihil commune habeat cum jure devolutionis, ita nec habere potest Namurcensis Dicitio, utcumque inter privatos aliud jus ibidem obtineat.

Sed hoc etiam Contractu, & pactis adjectis cessantibus, constat Namurcensem Comitatum feudum esse Hannoniae, cujus proinde leges in successione, tanquam feudi dominantis, sequi obstringitur, inter quas cum haec indubitata sit filium secundi thori in feudali successione praeferrere filiabus primi thori, sive in publica, si-

(12)

ve in privata successione, nihil superest quod dubitationem hâc movere possit.

Sed ut nihil intentum relinquunt, aliquid etiam de ipsa Hannoniæ successione movent, nimirum quod Articulo 4. Consuetudinum ejusdem Provinciæ sub titulo *des Alloëts* statuitur, *Allodia patrimonialia pertimere ad liberos primi Matrimonii, sive filium, sive filiam, & quamdiu hi supersunt, locum non dari prolibus sequentis Connubii.* Qua dispositione ipsum etiam Comitatum tanquam liberum, & sui juris, adeoque inter Allodia numerandum involvunt: sed quàm invitâ Themide ostendit ejusdem Articuli, quæ sequitur periodus, ubi bona ista, si ex laterali successione obveniant, inter liberos utriusque matrimonii dividenda esse, præscribitur; quam divisionem Comitatu non convenire certum est, cùm secundum communem gentium usum soli Primogenito semper hic Principatus delatus fuerit integer, uti Annales & monumenta publica illius innumeris exemplis, ac per omnes penè successiones fidem faciunt.

Similis farinæ est alterum argumentum ex iisdem Consuetudinibus Cap. 91. Artic. 3. desumptum, ubi feuda acquisita constante matrimonio ejusdem thori liberis addicuntur, & reservantur: Inter acquisita verò à Rege Câtolico habendas esse has Provincias hoc colore volunt, quod per mortem Serenissimæ Infantis Isabellæ anno 1633. eidem obvenerint juxta pacta Reversionis Contractui nuptiali anno 1598. apposita. Verùm præ-

(13)

præterquam quod jam sæpius dictum sit, privatorum mores legem imponere non posse successioni publicæ, quæ suas seorsim regulas semper habuit à Civium Iure diversas, hunc intellectum semper admittere debet Consuetudo liberos vocans aut præferens, si habiles & idonei sint ad succedendum, quales fœminæ dici nequeunt respectu Principatum, ni deficiant masculi ejusdem gradus, ut proinde licet Hannonica Consuetudo generatim in tali successione vires haberet, temperanda foret hac exceptione, nisi masculus cum fœmina concurrat.

Quæ responsio cum plenè satisfaciat, nihil necesse est, quod alioquin vel ex ipsis Gallorum commentariis facile foret ostendere, non posse inter acquisita seu questus matrimoniales numerari ea quæ ex Avito Patrimonio Iure sanguinis, Gentis, & stipulationis Nuptialis ad Maritum Connubio durante revertuntur; quod pro constanti Consuetudinum hujusmodi interpretamento assumit Præses Britannix Argentreus ad Artic. 418. ejusdem Provinciæ Consuetudinum, quem Authores reliqui facile sequuntur.

Sed per singulas Provincias ire superfluum est, cum de omnibus una periodo pronunciaverit Imperator Carolus Quintus admitti fœminas ad earum successionem *masculis non extantibus*; quæ clausula omnem difficultatem penitus abolet, & perimit.

(14)

Quæ cum ita sint, videri poterat supervacuum de viribus renuntiationis in Contractu Nuptiali à Serenissima Infante Hispaniarum hodie Gallix Reginâ factæ, differere; cum jam ostensum sit, citra omnem renuntiationem Masculum hæredem præferendum esse Filix etiam primi matrimonii, licet ipse ex secundo sit genitus.

Verum si de laterali successione controversia incidere, atque dicta Hispaniarum Infans tanquam gradu propinquior cæteris anteferri postularer, in his terminis, exceptione renuntiationis à se factæ repelli posset, quandoquidem amplissimis verbis atq; in omnem profusus casum à cunctis Regis Catholici Ditionibus se pro exclusa habendam esse juramento declaraverit, idque in conclusione sanctissimi fœderis Connubialis, & pæce universali Europæ stabilienda, atque in conspectu, & cum applausu totius orbis Christiani assistentibus ipsis Regibus cum familiis Regii sanguinis, ac primis Proceribus utriusque Regni, quo nihil potest aut solemnius, aut religiosius cogitari.

Ad cujusmodi tam publicas & solemnes pactiones permitti non debet, ut penetrent argutiæ Causidicorum, quæ in privatorum conventionibus intervenire solent, veluti de minorennitate Filix renuntiantis, de enormi ejusdem læsione, de non numerata tempestivè dotali pecuniâ, quæ ad certam diem promissa erat, aliaque hoc genus, quæ hodie in vulgus jactata sunt, quos

(15)

quos omnes cavillos nulla magis quàm Gallica Jurisprudencia explodere solet, quam declinare tamquam sibi domesticam, eadem Natio non potest; videre autem licet quid Jurisprudencia ista dicat apud Anæum Robertum, Chopinum, Molinæum, Cujacium, Paponem, Charond : Maynard : Fabrum, aliosque plurimos primæ notæ Authores; inter quos celeberrimus Arrestorum Collector Louet & Subnotator ejusdem Brodeau inter res constanter à supremis tribunalibus judicatas refert ejusmodi renuntiationes Filiarum, non attempta minorennitate, aut læsione semper pro firmis fuisse habitas, præsertim quæ tendunt ad Illustrium Familiarum conservationem. Verba prædicti Brodeau litt. R. num. 17. sunt: *C'est chose certaine & réglée par les Arrests, que telles renontiations aux successions futures directes & collaterales par un contract de mariage, duquel les clauses contenant les renontiations sont accessoires & coherence, prennent la mesme nature, soit entre Nobles, ou Roturiers, & que les Filles n'en peuvent estre relevées pour quelque cause & pretexte que ce soit de minorité, crainte, ou lesion enorme, &c.* Sed potissima vis & impressio ex adverso collocatur in hac clausula pactis Nuptialibus inserta, quæ Gallico Idiomate sic concepta est: *que moyennant le payement effectif faict à Sa Majesté Très-Chrestienne desdits cinq cents mille Escus aux termes qu'il a esté cydevant dit, ladite Serenissime Infante se tiendra pour contente, &c.*

Cum

(16)

Cum verò ad constitutam diem pecunia soluta, aut oblata non fuerit, deficere ajunt causam *Renuntiationis*, atque adeò & ipsam renuntiationem, sed refragatur inhumano rigori æquitas Juris, quæ moræ purgationem, & emendationem re integrâ semper admittit, nam promissor post moram offerendo, purgat moram, inquit l. 37. ff. de Verb. Oblig. deinde ut quam rigidissime omnia procedant, non hic est moræ effectus, ut contractus propterea ipse rescindatur, sed damnum, quod inde evenerit, sarciatur: ita si Emptor in solvendo præstatio moram fecerit, usurarum seu ejus quod interest præstatione defungitur, illæso manente contractu; Ipsi Galliæ Juris-Consulti ante laudati in hac ipsâ specie *Renuntiationis Nuptialis* Juri communi insistentes nullam rescissionem admittunt ob defectum numerationis, quia ut inquit Molinæus pragmaticorum Galliæ Coriphæus *Filia non per numerationem dotis, sed per conventionem excluditur*, & qui molliori Jurisprudentiæ indulgentes redditum ad successionem paternam aliquando Filia concedunt, moderationem istam recipiunt, ut priusquam Filiam cui promissa dos numerata non est, ad successionem quam abdicavit, admittant, diem solvendi prorogent, novo termino assignato, ita ut interea redditus ad successionem non concedatur, prout per Senatus-Consultos Galliæ confirmat idem Brodeau litt. R. num. 18.

Denique *Renuntiatio Filia* ex hoc capite vitii arguitur, quod non tantum futurâ, & incertâ successionem se abdi-